

**Uchwała Nr.....  
Rady Powiatu Stargardzkiego  
z dnia.....2018 r.**



- projekt

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej  
w Powiecie Stargardzkim na lata 2018-2020**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1868) w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny u systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.) Rada Powiatu uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Uchwala się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Stargardzkim na lata 2018-2020.

2. Program, o którym mowa w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Stargardzkiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą od dnia 1 stycznia 2018 r.

## Uzasadnienie

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy m.in. opracowywanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

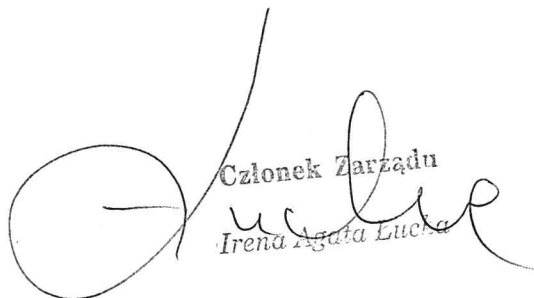
Przyjęty uchwałą Nr IV/57/15 Rady Powiatu Stargardzkiego z dnia 18 lutego 2015 r. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej obejmuje lata 2015-2017. Zatem konieczne jest uchwalenie Programu na kolejny trzyletni okres.

Opracowany dokument obejmuje zagadnienia dotyczące organizowania pieczy zastępczej w powiecie stargardzkim w sposób ciągły. Wszelkie działania podejmowane na rzecz pieczy zastępczej od dnia 1 stycznia 2018 r. odpowiadają kierunkom i celom zawartym w przedmiotowym Programie.

Zatem uchwała się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Stargardzkim na lata 2018-2020 z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2018 r.

Projekt niniejszego Programu został pozytywnie zaopiniowany przez Powiatową Radę Działalności Pożytku Publicznego w Stargardzie.

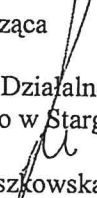
Wobec powyższego zasadne jest podjęcie niniejszej uchwały.

  
Członek Zarządu  
Irena Agata Lucha

**Opinia Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Stargardzie  
w sprawie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie  
Stargardzkim na lata 2018-2020**

Powiatowa Rada Działalności Pożytku Publicznego w Stargardzie na posiedzeniu w dniu 24 stycznia 2018 r. po zapoznaniu się z projektem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Stargardzkim na lata 2018- 2020 pozytywnie zaopiniowała przedmiotowy projekt.

Przewodnicząca  
Powiatowej Rady Działalności  
Pożytku Publicznego w Stargardzie  
Agnieszka Myszkowska



Załącznik do uchwały Nr .....  
Rady Powiatu Stargardzkiego  
z dnia .....2018 r.



**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU  
PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE  
STARGARDZKIM NA LATA 2018-2020**

STARGARD, 2018 R.

Powiat Stargardzki





## Spis treści

Wprowadzenie	3
1.    Podstawowe pojęcia z zakresu instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej	6
2.    Charakterystyka pieczy zastępczej w powiecie stargardzkim	8
2.1.  Rodzinna forma pieczy zastępczej w powiecie stargardzkim w latach 2015-2017	8
2.2.  Instytucjonalna forma pieczy zastępczej w powiecie stargardzkim w latach 2015-2017	15
3.    Usamodzielnienia	16
4.    Analiza SWOT	18
5.    Cele i obszary działania Programu	19
6.    Limit rodzin zastępczych	25
7.    Przewidywane rezultaty realizacji Programu	25
8.    Beneficjenci Programu	26
9.    Realizatorzy Programu	27
10.   Ramy finansowe	27
11.   Monitoring i ewaluacja Programu	29
12.   Zakończenie	29
13.   Wykaz tabel	31



## Wprowadzenie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady i formy wspierania rodzin przeżywających trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci. Przez wsparcie dla rodzin niewypełniających funkcji opiekuńczo-wychowawczych względem swych dzieci należy rozumieć zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania podstawowych funkcji.

W przypadku, gdy rodzice biologiczni nie są w stanie pokonać kryzysu i nie zapewniają właściwej opieki swym dzieciom, zostają one umieszczone w rodzinnej lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej. System pieczy zastępczej definiuje się jako zespół osób, instytucji i działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z zapisami wyżej wymienionej ustawy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej mają obowiązek tworzyć system wspierania rodzin i organizować system pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 180 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy:

- opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych,
- zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia,
- tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
- prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym,
- organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,



- organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania: grup wsparcia, specjalistycznego poradnictwa,
- wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich,
- prowadzenie rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzącej rodzinny dom dziecka,
- finansowanie:
  - świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
  - pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
  - szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- przekazywanie przez starostę do biura informacji gospodarczej informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia przez rodziców miesięcznej opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu wsparcia rodzin z dziećmi,



- finansowanie pobytu w pieczy zastępczej cudzoziemców,
- finansowanie dodatku wychowawczego.

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Stargardzkim na lata 2018-2020 jest realizacją art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program zakłada podejmowanie działań w perspektywie wieloletniej, co wymaga określenia strategicznych celów w obszarze instytucjonalnej i rodzinnej formie pieczy zastępczej.

Nadrzędnymi celami do realizacji w obszarze pieczy zastępczej określonymi w Programie są: rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej poprzez przekształcanie placówek opiekuńczo-wychowawczych w rodzinne domy dziecka lub placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego, udzielanie pełnoletnim wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej adekwatnego do ich potrzeb wsparcia w ramach procesu usamodzielnienia, udzielanie kompleksowego wsparcia istniejącym formom pieczy zastępczej.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Stargardzkim na lata 2018-2020 jest spójny z kierunkami polityki prorodzinnej oraz ochrony praw dziecka, które zostały wypracowane na poziomie Unii Europejskiej, jak i województwa zachodniopomorskiego. Natomiast w odniesieniu do polityki lokalnej Program jest kompatybilny z założeniami Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020.



## 1. Podstawowe pojęcia z zakresu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

Głównym celem pieczy zastępczej jest zaspokojenie dzieciom ich podstawowych potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturowo-edukacyjnych. Ponadto ma ona łagodzić skutki doświadczania straty i separacji, zapewniać małoletnim zdobywanie umiejętności społecznych, a także umożliwić podtrzymywanie kontaktów z członkami rodziny biologicznej.

### W systemie rodzinnej pieczy zastępczej wyróżnia się następujące formy:

- **rodzina zastępcza spokrewniona** – tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka;
- **rodzina zastępcza niezawodowa** – tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka;
- **rodzina zastępcza zawodowa** – tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący krewnymi dziecka, w tym:
  - **rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego** – rodzina zastępcza, w której umieszcza się dziecko do czasu unormowania jego sytuacji, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy; w szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej;
  - **rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna** – rodzina zastępcza, w której umieszcza się w szczególności dzieci niepełnosprawne oraz dzieci skierowane na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich lub małoletnie matki z dziećmi.
- **rodzinny dom dziecka** – tworzony jest przez małżonków lub osobę niepozostającą w związku małżeńskim, sprawujących opiekę nad łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletniość, przebywając w pieczy zastępczej; w przypadku konieczności umieszczenia rodzeństwa za zgodą prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

W rodzinie zastępczej zawodowej lub niezawodowej w tym samym czasie może przebywać nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które uzyskały pełnoletniość. Wyjątek stanowi konieczność umieszczenia rodzeństwa. Zawodowe rodziny zastępcze z tytułu wykonywanej pracy otrzymują wynagrodzenie.



Poza wyżej wymienionymi formami rodzinnej pieczy zastępczej wyróżnia się również rodziny pomocowe. W przypadku czasowego niesprawowania przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka opieki nad dzieckiem, np. w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniu, pobytem w szpitalu bądź innymi nieprzewidzianymi trudnościami lub zdarzeniami losowymi, piecza zastępcza nad małoletnim może zostać powierzona rodzinie pomocowej. Podstawą umieszczenia dziecka w rodzinie pomocowej jest wniosek rodziny zastępczej oraz rodzinnego domu dziecka, a następnie umowa zawarta pomiędzy starostą, a rodziną pomocową. Czas pobytu dziecka w rodzinie pomocowej nie może przekroczyć 2 miesięcy.

**W systemie instytucjonalnej pieczy zastępczej wyróżnia się następujące formy:**

- placówka opiekuńczo-wychowawcza,
- regionalna placówka opiekuńczo-wychowawcza (prowadzona na poziomie województwa),
- interwencyjny ośrodek preadopcyjny (prowadzony na poziomie województwa).

**Zadania placówki opiekuńczo-wychowawczej:**

- zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne,
- realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku,
- umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej,
- podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny,
- zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do wieku i możliwości rozwojowych,
- obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi,
- zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

**Placówka opiekuńczo-wychowawcza jest prowadzona jako placówka typu:**

- **rodzinnego** – zapewnia opiekę dzieciom w różnym wieku, w tym dorastającym i usamodzielniającym się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu;
- **socjalizacyjnego** – zapewnia całodobową opiekę i wychowanie nad dziećmi powyżej 10 roku życia, których powrót do domu nie jest możliwy;
- **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem powyżej 10 roku życia w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia opieki: na podstawie orzeczenia sądu, bez skierowania



– w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, bez skierowania – na wniosek rodziców, dziecka lub osoby trzeciej lub umieszcza się dziecko w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;

- **specjalistyczno-terapeutycznego** – zapewnia opiekę nad dziećmi powyżej 10 roku życia o indywidualnych potrzebach, w tym: posiadające orzeczenie o niepełnosprawności lub o umiarkowanym i znacznym stopniu niepełnosprawności, dziećmi wymagającymi stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalnej terapii oraz wymagającymi wyrównywania deficytów rozwojowych i edukacyjnych;

Zgodnie z art. 232 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2019 r. mogą przebywać dzieci powyżej 7 roku życia. Po upływie tego okresu w placówkach opiekuńczo-wychowawczych będą mogły przebywać dzieci powyżej 10 roku życia. W myśl art. 95 ust. 2 ww. ustawy umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia (do dnia 31 grudnia 2019 r. poniżej 7 roku życia) jest możliwe w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

## **2. Charakterystyka pieczy zastępczej w powiecie stargardzkim**

### **2.1. Rodzinna forma pieczy zastępczej w powiecie stargardzkim w latach 2015-2017**

Powiat stargardzki obejmuje powierzchnię około 1 520 km<sup>2</sup> i składa się z 10 gmin. Jedna gmina posiada status gminy miejskiej – Miasto Stargard. Cztery gminy posiadają status gmin miejsko-wiejskich: Ińsko, Suchań, Chociwel i Dobrzany, zaś pozostałe posiadają status gmin wiejskich: Stara Dąbrowa, Kobylanka, Dolice, Marianowo i Stargard.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 grudnia 2016 r. ogólna liczba ludności w powiecie stargardzkim wynosiła 120 422 osób, w tym 61 360 kobiet i 59 062 mężczyzn.

Pieczą zastępczą ma charakter czasowy i jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia czas potrzebny do powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub – gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka.



Dokonując analizy danych udostępnionych przez ośrodki pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu stargardzkiego należy stwierdzić, iż w latach 2015-2017 zaobserwowano spadek liczby rodzin przeżywających trudności. W 2017 r. liczba ta spadła o 37 w porównaniu do 2015 r. Co więcej, zmniejsza się również liczba dzieci wychowywana w tychże rodzinach, tj. w 2015 r. liczba dzieci wyniosła 621, w 2016 r. – 535 dzieci, natomiast w 2017 r. – 471 dzieci.

Niezmiernie istotny jest fakt, iż w latach 2015-2017 r. zmniejszyła się liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej. W 2015 r. liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w rodzinie zastępczej bądź placówce opiekuńczo-wychowawczej wyniosła 326, zmniejszając się w porównaniu do 2017 r. o 100. W 2017 r. liczba ta wyniosła 223. Najwięcej dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej pochodzi z Miasta Stargardu. Dane prezentuje tabela nr 1.





POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ  
W POWIECIE STARGARDZKIM NA LATA 2018-2020

Tabela 1. Liczba rodzin przeżywających trudności oraz liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej z terenu powiatu stargardzkiego

NAZWA GMINY	2015 R.			2016 R.			2017 R.		
	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI W TYCH RODZINACH	LICZBA DZIECI ZAGROŻONYCH UMIESZCZENIEM W PIECZY ZASTĘPCZEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI W TYCH RODZINACH	LICZBA DZIECI ZAGROŻONYCH UMIESZCZENIEM W PIECZY ZASTĘPCZEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI W TYCH RODZINACH	LICZBA DZIECI ZAGROŻONYCH UMIESZCZENIEM W PIECZY ZASTĘPCZEJ
MIASTO STARGARD	101	268	235	86	187	152	78	176	129
KOBYLANKA	3	9	3	3	9	3	0	0	0
CHOCIWEL	7	20	13	10	24	22	10	28	28
DOLICE	24	77	4	22	62	5	23	63	2
STARGARD	27	76	50	27	69	56	21	55	47
IŃSKO	10	19	8	10	21	8	10	18	3
STARA DĄBROWA	9	20	1	10	23	4	13	29	4
DOBRZANY	42	93	7	39	89	3	23	52	2
MARIANOWO	7	17	5	3	19	8	12	20	8
SUCHAŃ	10	22	0	14	32	0	13	30	0
OGÓLEM	240	621	326	224	535	261	203	471	223

Źródło: Dane ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu stargardzkiego



Zgodnie z zapisami ustawy z dnia z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny przeżywające trudności i mające problem z wypełnianiem podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych są obejmowane wsparciem w formie asystenta rodziny, który pomaga im w pokonywaniu życiowych trudności, a także wspiera w wypracowaniu właściwych postaw rodzicielskich oraz podnoszeniu poziomu umiejętności rodzicielskich.

Zgromadzony materiał badawczy pozwolił ustalić, iż w latach 2015-2017 liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu stargardzkiego pozostawała na podobnym poziomie, tj. w 2015 r. i w 2016 r. zatrudnionych było 15 asystentów rodziny, natomiast w 2017 r. na tym stanowisku było zatrudnionych 14 osób. Liczba zatrudnionych asystentów rodziny na terenie powiatu stargardzkiego wydaje się niewystarczająca w stosunku do liczby rodzin przeżywających trudności oraz liczby dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej. Przeprowadzone analizy pozwoliły ustalić, iż w 2017 r. liczba rodzin objętych wsparciem w formie asystenta rodziny (126 rodzin) spadła o 12% w porównaniu do 2015 r. (143 rodzin). W przypadku liczby dzieci w rodzinach objętych wsparciem w formie asystenta rodziny w 2017 r. zaobserwowano spadek o 15% (320 dzieci) w porównaniu do 2015 r. (376 dzieci). Powyższe dane prezentuje tabela nr 2.



POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ  
W POWIECIE STARGARDZKIM NA LATA 2018-2020

Tabela 2. Liczba asystentów rodziny oraz dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny na terenie powiatu stargardzkiego w latach 2015-2017

NAZWA GMINY	2015 R.			2016 R.			2017 R.		
	LICZBA ASYSTENTÓW RODZINY	LICZBA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM ASYSTENTA RODZINY	LICZBA DZIECI W RODZINACH OBJĘTYCH WSPARCIEM ASYSTENTA RODZINY	LICZBA ASYSTENTÓW RODZINY	LICZBA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM ASYSTENTA RODZINY	LICZBA DZIECI W RODZINACH OBJĘTYCH WSPARCIEM ASYSTENTA RODZINY	LICZBA ASYSTENTÓW RODZINY	LICZBA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM ASYSTENTA RODZINY	LICZBA DZIECI W RODZINACH OBJĘTYCH WSPARCIEM ASYSTENTA RODZINY
MIASTO STARGARD	4	39	109	4	22	61	3	25	61
KOBYLANKA	1	10	25	1	7	19	1	6	19
CHOCIWEL	1	5	13	1	9	22	1	10	28
DOLICE	2	21	70	2	18	52	2	21	60
STARGARD	2	20	50	2	21	56	2	13	38
IŃSKO	1	10	19	1	10	21	1	7	13
STARA DĄBROWA	1	9	20	1	10	23	1	11	23
DOBRZANY	1	12	31	1	13	27	1	11	31
MARIANOWO	1	7	17	1	8	18	1	9	17
SUCHAŃ	1	10	22	1	14	32	1	13	30
OGÓŁEM	15	143	376	15	132	331	14	126	320

Źródło: Dane ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu stargardzkiego



Rodzicami zastępczymi mogą zostać osoby, które spełniają stosowne kryteria. Kwalifikacja kandydatów na rodziny zastępcze odbywa się poprzez weryfikację motywacji i predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej, co wynika z przepisów ww. ustawy. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej przy wyborze kandydatów bierze również pod uwagę ich sytuację osobistą i majątkową. Odpowiednio wyselekcjonowanych kandydatów kieruje się na szkolenia, za których organizację odpowiada Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie – organizator rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie stargardzkim.

Sytuację dotyczącą pozyskiwania kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej prezentuje poniższa tabela.

**Tabela 3. Liczba kandydatów oraz liczba osób zakwalifikowanych do sprawowania pieczy zastępczej w latach 2015-2017**

ROK	LICZBA KANDYDATÓW	LICZBA OSÓB ZAKWALIFIKOWANYCH
2015	5	2
2016	17	12
2017	13	10

**Źródło:** Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie

W 2015 r. na terenie powiatu stargardzkiego funkcjonowało 177 rodzin zastępczych oraz 2 rodzinne domy dziecka. W 2016 r. liczba rodzin zastępczych wzrosła o 15 i wyniosła 192. W 2017 r. liczba rodzin zastępczych zmniejszyła się o 7 i wyniosła 187. W 2017 r. powstał kolejny rodzinny dom dziecka – łącznie na terenie powiatu stargardzkiego funkcjonowały 3 rodzinne domy dziecka. W 2017 r. spośród rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu stargardzkiego znaczną część stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione, tj. 68,4%, natomiast 24 % to rodziny zastępcze niezawodowe.

Dane prezentuje tabela nr 4.

**Tabela 4. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu stargardzkiego w latach 2015-2017**

RODZINY ZASTĘPCZE	2015 ROK	2016 ROK	2017 ROK
SPOKREWNIONE	124	133	129
NIEZAWODOWE	46	49	43
ZAWODOWE	5	7	9
ZAWODOWE PEŁNIĄCE FUNKCJĘ POGOTOWIA RODZINNEGO	2	3	3
<b>RAZEM</b>	<b>177</b>	<b>192</b>	<b>184</b>
RODZINNE DOMY DZIECKA	2	2	3
<b>OGÓLEM</b>	<b>179</b>	<b>194</b>	<b>187</b>

**Źródło:** Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie



Analiza zgromadzonych danych pozwoliła ustalić, iż na terenie powiatu stargardzkiego największą liczbę wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej odnotowano w 2016 r. – wyniosła ona 279. Największą grupę w tym okresie stanowili wychowankowie w przedziale wiekowym 7-17 lat. W 2017 r. ich liczba wyniosła 170. W latach 2015-2017 liczba dzieci poniżej 1 roku życia nie zmieniła się i wyniosła 3. Na podobnym poziomie utrzymuje się grupa dzieci w wieku 1-3 lata (w 2017 r. – 20 dzieci), natomiast wśród dzieci w wieku 4-6 lat obserwuje się tendencję spadkową, tj. w 2017 r. liczba ta spadła o 8 w porównaniu do 2016 r. i wyniosła 16. W 2017 r. pełnoletni wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej stanowili 24% badanej populacji. Dane prezentuje tabela nr 5.

**Tabela 5. Liczba dzieci oraz pełnoletnich wychowanków umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu stargardzkiego w latach 2015-2017 z podziałem na wiek wychowanków**

ROK	LICZBA DZIECI					OGŁÓLEM
	PONIŻEJ 1 R. Ż.	W WIEKU 1-3 LATA	W WIEKU 4-6 LAT	W WIEKU 7-17 LAT	LICZBA WYCHOWANKÓW W WIEKU 18-24 LAT	
2015	3	16	17	170	51	257
2016	3	22	24	167	63	279
2017	3	20	16	170	61	270

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie

**Tabela 6. Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu stargardzkiego umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów oraz liczba dzieci pochodzących z terenu innych powiatów umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu stargardzkiego w latach 2015-2017**

ROK	LICZBA DZIECI POCHODZĄCYCH Z TERENU POWIATU STARGARDZKIEGO UMIESZCZONYCH NA TERENIE INNEGO POWIATU			LICZBA DZIECI POCHODZĄCYCH Z TERENU INNEGO POWIATU UMIESZCZONYCH NA TERENIE POWIATU STARGARDZKIEGO		
	UMIESZCZONYCH W DANYM ROKU	UBYŁYCH W DANYM ROKU	STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	UMIESZCZONYCH W DANYM ROKU	UBYŁYCH W DANYM ROKU	STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA
2015	10	4	25	2	3	22
2016	0	1	24	1	2	21
2017	0	2	22	1	1	21

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie

W myśl art. 191 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powiat, na terenie którego funkcjonują rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka lub placówki opiekuńczo-wychowawcze mogące przyjąć dziecko pochodzące z terenu innego powiatu, zawiera z tym powiatem porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości ponoszonych wydatków. Takie rozwiązanie jest stosowane w przypadku, gdy w rodzinnej formie pieczy zastępczej



nie ma miejsc, konieczna jest zmiana środowiska dziecka lub miejsca zamieszkania rodziny spokrewnionej, a także gdy stosuje się zasadę nierozdzielania rodzeństwa. Analiza danych uwzględnionych w tabeli nr 6 pozwoliła ustalić, iż od 2016 r. dzieci pochodzące z terenu powiatu stargardzkiego nie były umieszczane w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Z kolei w powiecie stargardzkim w latach 2015-2017 umieszczono łącznie 4 dzieci.

## **2.2. Instytucjonalna forma pieczy zastępczej w powiecie stargardzkim w latach 2015-2017**

Do dnia 31 sierpnia 2017 r. na terenie powiatu stargardzkiego funkcjonowało 6 placówek opiekuńczo-wychowawczych:

1. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 przy ul. Szymanowskiego 56/3 w Stargardzie,
2. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 przy ul. Piłsudskiego 103/1-2-3 w Stargardzie,
3. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3 przy ul. Mickiewicza 1A4 w Stargardzie,
4. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4 przy ul. Ogrodowej 17 w Witkowie Drugim,
5. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 5 przy ul. Śniadeckiego 1A/1 w Stargardzie,
6. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 6 przy ul. Andersa 14 w Stargardzie.

Zgodnie z uchwałą Nr XXVIII/364/17 Rady Powiatu Stargardzkiego z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie likwidacji Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 5 w Stargardzie ww. placówka funkcjonowała do dnia 31 sierpnia 2017 r. Zgodnie z decyzją NR 6/2017 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 17 października 2017 r. wygasła decyzja nr 7/2012 z dnia 28 listopada 2012 r. zezwalająca Staroście Stargardzkiemu na prowadzenie Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 5 w Stargardzie. W lokalu zlikwidowanej placówki od dnia 1 września 2017 r. funkcjonuje rodzinny dom dziecka.

W funkcjonujących 5 placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego i specjalistyczno-terapeutycznego na terenie powiatu stargardzkiego zabezpieczonych jest 81 miejsc. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 6 dodatkowo pełni funkcję placówki interwencyjnej. Organizacją instytucjonalnej pieczy zastępczej zajmuje się Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Stargardzie.

W 2017 r. liczba wychowanków w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu stargardzkiego zmniejszyła się o 22% w porównaniu do 2015 r. i wyniosła 71. Największą grupę spośród wychowanków placówek opiekuńczo-





wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu stargardzkiego stanowią dzieci w wieku 11-18 lat. Powyższe dane prezentuje tabela nr 7.

Tabela 7. Liczba dzieci oraz pełnoletnich wychowanków umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu stargardzkiego w latach 2015-2017 z podziałem na wiek wychowanków

ROK	LICZBA DZIECI ORAZ PEŁNOLETNICH WYCHOWANKÓW				
	W WIEKU DO 7 R. Ż.	W WIEKU 8-10 LAT	W WIEKU 11-18 LAT	POWYŻEJ 18 R. Ż.	OGÓLEM
2015	17	14	57	3	91
2016	12	10	48	2	72
2017	8	11	47	5	71

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie

W przypadku instytucjonalnej pieczy zastępczej obserwuje się tendencję spadkową jeżeli chodzi o liczbę dzieci pochodzących z terenu powiatu stargardzkiego umieszczonych na terenie innego powiatu. Na dzień 31 grudnia 2017 r. liczba ta wynosiła 1, zmniejszając się o 5 w porównaniu do 2015 r. Podobny trend można również zauważyć wśród dzieci pochodzących z innego powiatu umieszczonych na terenie powiatu stargardzkiego. W 2015 r. liczba ww. dzieci wyniosła 14, natomiast na dzień 31 grudnia 2017 r. zmniejszyła się o 29% i wyniosła 10. Powyższe dane prezentuje tabela nr 8.

Tabela 8. Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu stargardzkiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów oraz liczba dzieci pochodzących z innych powiatów umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu stargardzkiego w latach 2015-2017

ROK	LICZBA DZIECI POCHODZĄCYCH Z TERENU POWIATU STARGARDZKIEGO UMIESZCZONYCH NA TERENIE INNEGO POWIATU			LICZBA DZIECI POCHODZĄCYCH Z TERENU INNEGO POWIATU UMIESZCZONYCH NA TERENIE POWIATU STARGARDZKIEGO		
	UMIESZCZONYCH W DANYM ROKU	UBYŁYCH W DANYM ROKU	STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	UMIESZCZONYCH W DANYM ROKU	UBYŁYCH W DANYM ROKU	STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA
2015	0	8	6	2	4	14
2016	0	2	4	1	5	10
2017	0	3	1	0	0	10

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie

### 3. Usamodzielnienia

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wychowanek pieczy zastępczej, który osiągnął pełnoletność, pozostający w pieczy zastępczej lub opuszczający pieczę zastępczą, zostaje objęty pomocą mającą na celu wsparcie go w procesie usamodzielnienia oraz integracji społecznej. Usamodzielniany wychowanek pieczy zastępczej uzyskuje pomoc w przypadku, gdy realizuje konsekwentnie założenia zawarte w indywidualnym programie usamodzielnienia. Osobami wspierającymi wychowanek w procesie usamodzielnienia



są m.in. opiekun usamodzielnienia typowany na rok przed ukończeniem przez wychowanka pełnoletności oraz pracownik socjalny, pracujący na rzecz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie.

Osoba usamodzielniana może skorzystać z następujących form pomocy:

- pomoc pieniężna na usamodzielnienie,
- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki,
- pomoc pieniężna na zagospodarowanie w formie rzeczowej,
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.

W 2017 r. liczba wychowanków opuszczających rodzinną formę pieczy zastępczej korzystających z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki wzrosła o 15 w porównaniu do 2015 r. i wyniosła 75. W przypadku wychowanków opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą w 2017 r. zaobserwowano tendencję spadkową – liczba osób korzystających z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki wyniosła 18, zmniejszając się o 7 w porównaniu do 2016 r. W 2017 r. z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki łącznie skorzystały 93 osoby. Z pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej najwięcej wychowanków opuszczających pieczę zastępczą skorzystało w 2016 r. (20). W 2017 r. liczba wychowanków opuszczających pieczę zastępczą korzystających z pomocy na usamodzielnienie zmniejszyła się o 4 w porównaniu do 2016 r. i wyniosła 11. Dane obrazuje tabela nr 9.

Tabela 9. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie w formie rzeczowej dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej z terenu powiatu stargardzkiego w latach 2015-2017

ROK	LICZBA PEŁNOLETNICH WYCHOWANKÓW OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY FINANSOWEJ								
	NA KONTYNUOWANIE NAUKI			NA ZAGOSPODAROWANIE W FORMIE RZECZOWEJ			NA USAMODZIELNIENIE		
	RODZINY ZASTĘPCZE	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	R A Z E M	RODZINY ZASTĘPCZE	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	R A Z E M	RODZINY ZASTĘPCZE	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	R A Z E M
2015	60	20	80	9	3	12	13	1	14
2016	52	25	77	12	8	20	5	10	15
2017	75	18	93	10	3	13	7	4	11

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie





Powiat stargardzki udziela pomocy usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej w zakresie uzyskania mieszkania docelowego. To wsparcie realizowane jest w ramach programu „Na Start”, który powstał dzięki współpracy ze Stargardzkim Towarzystwem Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. Program, zgodnie z zawartym porozumieniem pomiędzy powiatem stargardzkim a STBS, zakłada dwa etapy dochodzenia do własnego mieszkania docelowego. Pierwszy etap polega na umieszczeniu usamodzielnianego wychowanka w mieszkaniu tymczasowym, tzw. inkubatorze. Lokal w mieszkaniu wspomaganym przysługuje osobie na czas określony, tj. do momentu uzyskania własnego mieszkania docelowego. W drugim etapie wychowanek otrzymuje mieszkanie docelowe, pod warunkiem braku zadłużenia z tytułu najmu mieszkania wspomaganego oraz podjęcia zatrudnienia. W ramach ww. programu funkcjonują dwa inkubatory mieszczące się przy ul. Tańskiego 12B/10 i 14B12 w Stargardzie. Łącznie do dyspozycji wychowanków jest 9 lokali mieszkalnych.

Zgromadzone dane wskazują, że w latach 2015-2017 jedna osoba otrzymała mieszkanie docelowe. Najwięcej osób opuściło inkubatory w 2017 r. (3). Ponadto liczba osób zamieszkujących w inkubatorach utrzymuje się na podobnym poziomie. Dane obrazuje tabela nr 10.

Tabela 10. Rotacja osób objętych programem „Na Start” w latach 2015-2017

ROK	LICZBA OSÓB ZAMIESZKUJĄCYCH NA DZIEŃ 1 STYCZNIA KAŻDEGO ROKU	LICZBA OSÓB ZAMIESZKAŁYCH W DANYM ROKU	LICZBA OSÓB UBYŁYCH, W TYM:	
			OTRZYMAŁY MIESZKANIE DOCELOWE	ZREZYGNOWAŁY/ ZOSTAŁY EKSMITOWANE
2015	7	1	0	0
2016	8	4	1	2
2017	9	2	0	3

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie

#### 4. Analiza SWOT

Analiza SWOT, będąc jednym z podstawowych narzędzi analitycznych, w procesie diagnozy ułatwia identyfikowanie i formułowanie głównych problemów oraz wyznaczanie nadrzędnych kierunków działania, przy jednoczesnym uwzględnianiu czynników zewnętrznych i własnych zasobów.

Przeprowadzona analiza SWOT pozwoliła uzyskać pełny obraz pieczy zastępczej na terenie powiatu stargardzkiego i wybrać najlepszą strategię działania, która pozwoli na realizację celów strategicznych w odniesieniu do ww. obszaru.



<b>MOCNE STRONY</b>	<b>SŁABE STRONY</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>- wspieranie przez instytucje pomocy społecznej rodzin przeżywających trudności,</li><li>- prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych,</li><li>- dostęp do szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze,</li><li>- funkcjonowanie na terenie powiatu stargardzkiego inkubatorów dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,</li><li>- wspieranie rodzin zastępczych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,</li><li>- wspieranie usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,</li><li>- aktywność koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,</li><li>- funkcjonowanie placówek opiekuńczo wychowawczych.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- wzrost rodzin dysfunkcyjnych,</li><li>- niewystarczająca liczba asystentów rodziny,</li><li>- zbyt mała liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,</li><li>- brak organizacji pozarządowych pracujących na rzecz rodzicielstwa zastępczego,</li><li>- nieskuteczność narzędzi do współpracy z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,</li><li>- brak rodzin zastępczych zawodowych specjalistycznych,</li><li>- niewystarczający poziom współpracy sądu z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej,</li><li>- wysokie koszty organizacji pieczy zastępczej.</li></ul>
<b>SZANSE</b>	<b>ZAGROŻENIA</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>- promocja i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej,</li><li>- zwiększenie liczby rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka na rzecz deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej,</li><li>- rozwój wolontariatu,</li><li>- intensyfikacja i podnoszenie poziomu jakości współpracy międzyinstytucjonalnej,</li><li>- możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, w tym krajowych i unijnych,</li><li>- propagowanie narzędzi ekonomii społecznej.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- niski poziom kompetencji rodzicielskich wśród rodziców,</li><li>- brak gotowości społeczności lokalnej do pełnienia funkcji rodziców zastępczych,</li><li>- niewystarczające nakłady finansowe na realizację zadań z zakresu pieczy zastępczej,</li><li>- brak motywacji rodzin biologicznych do zmiany swojej sytuacji i odzyskania opieki nad dziećmi przebywającymi w pieczy,</li><li>- wzrost spożycia substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki) wśród dzieci i młodzieży.</li></ul>

## 5. Cele i obszary działania Programu

Analiza form rodzinnej, jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonujących na terenie powiatu stargardzkiego pozwoliła wyznaczyć nadrzędne obszary działań, cele operacyjne oraz szczegółowe działania, co w efekcie ma przyczynić się do rozwoju pieczy zastępczej oraz zwiększyć efektywność i poziom wykonywanych usług. W obszarze systemu pieczy zastępczej efektywność podejmowanych działań jest możliwa przy założeniu, iż będą one miały charakter interdyscyplinarny i zintegrowany. Angażowanie w działanie jednostek



samorządu terytorialnego, lokalnej społeczności oraz Kościołów i związków wyznaniowych ma na celu stworzenie spójnego systemu pieczy zastępczej.

Wyznaczone priorytetowe obszary działań w Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Stargardzkim na lata 2018-2020 są tożsame z obszarami wyznaczonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Stargardzkim na lata 2016-2020, co stanowi ważny element tworzenia spójnej polityki społecznej na terenie powiatu stargardzkiego, a także daje możliwość prowadzenia skutecznych i zintegrowanych działań.

W Programie wyodrębniono następujące priorytetowe obszary działań:

Obszar I: Wspieranie rozwoju różnych form rodzicielstwa zastępczego.

Obszar II: Tworzenie systemu wsparcia rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Obszar III: Tworzenie spójnego systemu wsparcia w ramach procesu usamodzielniania pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Celom operacyjnym przyporządkowano odpowiednie kierunki działań, realizatorów i partnerów działań, terminy oraz wskaźniki ich realizacji, co szczegółowo obrazuje poniższa tabela.

Legenda skrótów nazw zastosowanych w tabelach dotyczących poszczególnych obszarów i celów strategicznych:

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie,

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,

PO – Placówki Oświatowe,

NGO – Organizacje Pozarządowe,

OA – Ośrodki Adopcyjne,

STBS – Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego,

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,

OU – Opiekun Usamodzielnienia,

SP – Starostwo Powiatowe.



## OBSZAR I WSPIERANIE ROZWOJU RÓŻNYCH FORM RODZICIELSTWA ZASTĘPCZEGO

Cel operacyjny nr 1 – Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz rozwój pieczy zastępczej

Lp.	DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	REALIZATORZY DZIAŁAŃ	PARTNERZY	WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ
1.	PROWADZENIE KAMPANII I AKCJI SPOŁECZNYCH PROMUJĄCYCH RODZICIELSTWO ZASTĘPCZE	W SPOSÓB CIĄGŁY (co najmniej raz w roku)	PCPR	NGO, GOPS, MOPS, KOŚCIÓŁ, MEDIA	- LICZBA PODEJMOWANYCH KAMPANII
2.	ORGANIZOWANIE IMPREZ PROMUJĄCYCH RODZICIELSTWO ZASTĘPCZE	2018-2020 MIESIĄC MAJ-CZERWIEC	PCPR	NGO, GOPS, MOPS, KOŚCIÓŁ, MEDIA	- LICZBA ORGANIZOWANYCH IMPREZ
3.	ORGANIZOWANIE SZKOLEŃ DLA KANDYDATÓW NA RODZINY ZASTĘPCZE	W SPOSÓB CIĄGŁY (co najmniej raz w roku)	PCPR	MEDIA, OA	- LICZBA SZKOLEŃ, - LICZBA OSÓB, KTÓRE PRZYSTAŁY DO SZKOLENIA DLA KANDYDATÓW NA RODZINY ZASTĘPCZE, - LICZBA OSÓB ZAKWALIFIKOWANYCH DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ, - LICZBA POWSTAŁYCH ZA WODOWYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH - LICZBA POWSTAŁYCH RODZINNYCH DOMÓW DZIECKA, - LICZBA PRZEKSZTAŁCONYCH/ZLIKwidowanych PLACÓWEK OPIEKUNICZO-WYCHOWAWCZYCH
4.	DEINSTYTUCJONALIZACJA PIECZY ZASTĘPCZEJ	DO KOŃCA 2020 R.	SP, STBS	PCPR, COPOW	



## OBSZAR II TWORZENIE SYSTEMU WSPARCIA RODZIN ZASTĘPCZYCH ORAZ DZIECI UMIESZCZONYCH W PIECZY ZASTĘPCZEJ

Cel operacyjny nr 2 – Udzielanie kompleksowego wsparcia istniejącym formom pieczy zastępczej

LP.	DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	REALIZATORZY DZIAŁAŃ	PARTNERZY	WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ
1.	OBJĘCIE WSPARCIEM KOORDYNATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	W SPOSÓB CIĄGŁY	PCPR	NIE DOTYCZY	- LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH I RODZINNYCH DOMÓW DZIECKA OBJĘTYCH WSPARCIEM KOORDYNATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ - LICZBA KOORDYNATORÓW
2.	ORGANIZOWANIE SZKOLEŃ	W SPOSÓB CIĄGŁY (co najmniej raz w roku)	PCPR	NGO, PPP	- LICZBA SZKOLEŃ - LICZBA OSÓB UCZESTNICZĄCYCH W SZKOLENIACH
3.	FUNKCJONOWANIE GRUPY WSPARCIA W CELU PODNOSZENIA KOMPETENCJI RODZICIELSKICH	W SPOSÓB CIĄGŁY (spotkanie raz w miesiącu)	PCPR	NGO	- LICZBA SPOTKAŃ GRUP WSPARCIA, - LICZBA OSÓB UCZESTNICZĄCYCH W GRUPACH WSPARCIA
4.	ROZWÓJ PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO - PSYCHOLOGICZNE - TERAPEUTYCZNE - PRAWNE DLA OSÓB PROWADZĄCYCH RODZINNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ	W SPOSÓB CIĄGŁY	PCPR	PPP, NGO	- LICZBA UDZIELONYCH PORAD I INNYCH USŁUG - LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH KORZYSTAJĄCYCH Z PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO - LICZBA DZIECI DIAGNOZOWANYCH PRZEZ PEDAGOGA
5.	ORGANIZOWANIE ZESPOŁÓW DS. PIECZY ZASTĘPCZEJ	W SPOSÓB CIĄGŁY (co najmniej 20 zespołów)	PCPR	OA, MOPS, GOPS, PO	- LICZBA ZESPOŁÓW - LICZBA ASYSTENTÓW RODZINY



POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ  
W POWIECIE STARGARDZKIM NA LATA 2018-2020

		miesięcznie)				
	<b>W CELU INTENSYFIKACJI DZIAŁAŃ INTERDYSCYPLINARNYCH NA RZECZ POWROTU DZIECI UMIESZCZONYCH W PIECZY ZASTĘPCZEJ DO RODZIN BIOLOGICZNYCH LUB ICH PRZYSPOBIENIE</b>					I PRACOWNIKÓW BIORĄCYCH DZIAŁ W POSIEDZENIACH ZESPOŁU - LICZBA DZIECI PRZYSPOBIONYCH - LICZBA DZIECI POWRACAJĄCYCH DO RODZIN BIOLOGICZNYCH
<b>5.</b>	<b>POZYSKIWANIE WOLONTARIUSZY DO WSPÓŁPRACY NA RZECZ PRACY Z DZIEĆMI UMIESZCZONYMI W PIECZY ZASTĘPCZEJ</b>	W SPOSÓB CIĄGŁY	PCPR	NGO		- LICZBA WOLONTARIUSZY - LICZBA JEDNOSTEK TWORZĄCYCH WOLONTARIAT - LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH - RODZAJE UDZIELONEJ POMOCY
<b>6.</b>	<b>PODNIENIE KWALIFIKACJI PRACOWNIKÓW ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ</b>	W SPOSÓB CIĄGŁY (co najmniej raz w roku szkolenie/konferencja /kurs)	PCPR	NGO, PPP		- LICZBA SZKOLEŃ, KURSÓW I KONFERENCJI - LICZBA OSÓB UCZESTNICZĄCYCH W SZKOLENIACH, KURSACH I KONFERENCJACH - ZAKRES TEMATYCZNY SZKOLEŃ, KURSÓW SZKOLEŃ





**OBSZAR III TWORZENIE SPÓJNEGO SYSTEMU WSPARCIA W RAMACH PROCESU USAMODZIELNIANIA PEŁNOLETNICH WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ**

**Cel operacyjny nr 3 – Udzielanie pełnoletnim wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej adekwatnego do ich potrzeb wsparcia w ramach procesu usamodzielnienia**

LP.	DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	REALIZATORZY DZIAŁAŃ	PARTNERZY	WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ
1.	PRYZNAWANIE USAMODZIELNIANYM WYCHOWANKOM POMOCY FINANSOWEJ NA USAMODZIELNIANIE I KONTYNUOWANIE NAUKI	W SPOSÓB CIĄGŁY	PCPR	OU	- LICZBA USAMODZIELNIANYCH WYCHOWANKÓW KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY FINANSOWEJ
2.	PRYZNAWANIE USAMODZIELNIANYM WYCHOWANKOM POMOCY FINANSOWEJ NA ZAGOSPODAROWANIE	W SPOSÓB CIĄGŁY	PCPR	OU	- LICZBA USAMODZIELNIANYCH WYCHOWANKÓW, KTÓRZY SKORZYSTALI Z POMOCY FINANSOWEJ
3.	POMOC W UZYSKANIU ODPOWIEDNICH WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH	W SPOSÓB CIĄGŁY	PCPR	STBS	- LICZBA OSÓB UMIESZCZONYCH W INKUBATORACH - LICZBA OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY MIESZKANIE DOCELOWE
4.	PODNOŻENIE PRZEZ USAMODZIELNIANYCH WYCHOWANKÓW RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH ORAZ KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH	W SPOSÓB CIĄGŁY	PCPR	NGO, PUP	- LICZBA SZKOLEŃ I KURSÓW - LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH
5.	MONITOROWANIE ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ USAMODZIELNIANYCH WYCHOWANKÓW RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	W SPOSÓB CIĄGŁY	PCPR	OU	- LICZBA INDYWIDUALNYCH PROGRAMÓW USAMODZIELNIENIA - LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY NA KONTYNUOWANIE NAUKI - LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z INNYCH FORM POMOCY



## 6. Limit rodzin zastępczych

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu stargardzkiego. Zgodnie z założeniami ww. ustawy oraz misją Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Stargardzkim na lata 2018-2020 ustala się następujący limit rodzin zastępczych na poszczególne lata:

- 1) Rok 2018 – 1 rodzina zastępcza zawodowa, 1 rodzinny dom dziecka;
- 2) Rok 2019 – 1 rodzina zastępcza zawodowa, 1 rodzinny dom dziecka;
- 3) Rok 2020 – 1 rodzina zastępcza zawodowa, 1 rodzinny dom dziecka.

Tabela 11. Symulacja dotycząca przyrostu rodzin zastępczych zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka na terenie powiatu stargardzkiego w latach 2018-2020

FORMY RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH FUNKCJONUJĄCYCH NA TERENIE POWIATU STARGARDZKIM – STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R.	2018 R.	2019 R.	2020 R.
RODZINA ZASTĘPCZA ZAWODOWA	12	13	14	15
RODZINNY DOM DZIECKA	3	4	5	6

**Źródło:** Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie

Symulacja dotycząca przyrostu rodzin zastępczych zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka na terenie powiatu stargardzkiego w latach 2018-2020 została opracowana na podstawie limitu zawartego w niniejszym Programie. Założono, że zgodnie z powyższymi ustaleniami na koniec 2020 r. na terenie powiatu stargardzkiego powinno funkcjonować 15 rodzin zawodowych oraz 6 rodzinnych domów dziecka. Należy jednak pamiętać, iż proces zawiązywania rodzin zastępczych zależy jest od czynników zewnętrznych, tj. od liczby kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz środków finansowych samorządu terytorialnego.

## 7. Przewidywane rezultaty realizacji Programu

Przeprowadzone analizy, na podstawie których wyznaczono kierunki działań na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie stargardzkim pozwalają prognozować, jakich efektów w odniesieniu do pieczy zastępczej można spodziewać się w perspektywie kolejnych lat, tj.:

- podnoszenie poziomu wiedzy lokalnej społeczności na temat rodzicielstwa zastępczego,
- wzrost liczby osób zakwalifikowanych do sprawowania pieczy zastępczej,





- podnoszenie poziomu kompetencji zawodowych oraz wiedzy pracowników organizatora pieczy zastępczej,
- wzrost liczby rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka,
- wzrost liczby rodzin uczestniczących w spotkaniach grup wsparcia,
- wzrost poziomu świadczonych rodzinom zastępczym usług w zakresie poradnictwa specjalistycznego,
- zapewnienie pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej dostępu do poradnictwa specjalistycznego,
- zwiększenie liczby rodzin zastępczych objętych wolontariatem,
- zmniejszenie liczby dzieci poniżej 10 roku życia umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- wzrost poziomu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców zastępczych poprzez uczestnictwo w specjalistycznych szkoleniach, konferencjach etc.,
- wzrost liczby usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej osiągających wyznaczone cele w zakresie kwalifikacji zawodowych i wykształcenia zawartych w indywidualnym programie usamodzielnienia,
- rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi propagującymi ideę rodzicielstwa zastępczego,
- intensyfikacja współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

## 8. Beneficjenci Programu

Odbiorcami Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczego w Powiecie Stargardzkim na lata 2018-2020 są:

- dzieci i młodzież przebywające w pieczy zastępczej,
- rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka,
- usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej,
- rodzice biologiczni dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- kandydaci do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka,
- pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.



Ponadto do odbiorców Programu zalicza się instytucje i organizacje pracujące na rzecz rodzin przeżywających trudności związanych z wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych względem swych dzieci oraz na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

## 9. Realizatorzy Programu

Realizatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczego w Powiecie Stargardzkim na lata 2018-2020 będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie. W realizacji zaplanowanych zadań ww. jednostka będzie współpracowała w szczególności z:

- jednostkami samorządu terytorialnego,
- jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej,
- organizacjami pozarządowymi,
- jednostkami wymiaru sprawiedliwości,
- ośrodkami adopcyjnymi,
- instytucjami i organizacjami oświatowymi,
- Kościołem,
- innymi podmiotami działającymi na rzecz rodzin zastępczych.

## 10. Ramy finansowe

Zakłada się, że środki finansowe na realizację Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczego w Powiecie Stargardzkim na lata 2018-2020 finansowane będą z następujących źródeł:

- budżetu samorządu powiatowego,
- dotacji celowych Wojewody Zachodniopomorskiego,
- środków zewnętrznych, w tym funduszy europejskich,
- środków pozyskiwanych w ramach programów i konkursów.

Ze względu na to, iż dokument ma charakter wieloletni, nie jest możliwe szczegółowe wskazanie wysokości planowanych środków finansowych na realizację Programu. Co więcej, pozyskiwanie funduszy ze źródeł zewnętrznych nie stanowi gwarancji ich uzyskania.

Na potrzeby niniejszego Programu dokonano analizy finansowej wydatków poniesionych przez powiat stargardzki z zakresu instytucjonalnej, jak i rodzinnej pieczy zastępczej. W przypadku wydatków dotyczących placówek opiekuńczo-wychowawczych w 2017 r. odnotowano tendencję spadkową. Kwota wydatków zmniejszyła się o 461 062,50 zł



POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIELICZY ZASTĘPCZEJ  
W POWIECIE STARGARDZKIM NA LATA 2018-2020

w porównaniu do 2015 r. i wyniosła łącznie 4 609 871,58 zł. Wzrosły natomiast wydatki na rodzinną pieczę zastępczą. W przypadku wydatków poniesionych na rodziny zastępcze – rozdział klasyfikacji budżetowej 85508 – nie uwzględniono dodatku wychowawczego finansowanego ze środków budżetu państwa.

Tabela 12. Wydatki poniesione przez powiat stargardzki na pieczę zastępczą w latach 2015-2017

WYSZCZEGÓLNIENIE			WYDATKI W ZŁ		
DZIAŁ KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ	ROZDZIAŁ KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ	NAZWA ZADANIA	ROK 2015	ROK 2016	ROK 2017
855 RODZINA	85510	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZE	5 070 934,08	4 828 485,19	4 609 871,58
	85508	RODZINY ZASTĘPCZE	3 897 652,51	3 872 086,66	4 207 717,51
852 POMOC SPOŁECZNA	85218	POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE	845 213,18	830 385,86	921 470,64
<b>RAZEM</b>			<b>9 813 799,77</b>	<b>9 530 957,71</b>	<b>9 739 059,73</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu powiatu stargardzkiego za lata 2015-2017

Tabela 13. Symulacja finansowa dotycząca średniego przyrostu wydatków na realizację zadań w ramach pieczy zastępczej w latach 2018-2020

NAZWA ZADANIA	WYDATKI W ZŁ			WSKAŹNIK DLA KAŻDEGO ZADANIA	SYMULACJA WYDATKÓW W ZŁ		
	ROK 2015	ROK 2016	ROK 2017		ROK 2018	ROK 2019	ROK 2020
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZE	5 070 934,08	4 828 485,19	4 609 871,58	0,96	4 448 765,86	4 270 815,22	4 099 982,61
RODZINY ZASTĘPCZE	3 897 652,51	3 872 086,66	4 207 717,51	1,04	4 387 661,20	4 563 167,65	4 745 694,35
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE	845 213,18	830 385,86	921 470,64	1,04	959 039,12	997 400,68	1 037 296,71
<b>RAZEM</b>	<b>9 813 799,77</b>	<b>9 530 957,71</b>	<b>9 739 059,73</b>	<b>-</b>	<b>9 795 466,18</b>	<b>9 831 383,55</b>	<b>9 882 973,67</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu powiatu stargardzkiego za lata 2015-2017

Wskaźnik, który posłużył do przeprowadzenia symulacji finansowej i określenia średnich wydatków na realizację zadań w ramach pieczy zastępczej na lata 2018-2020 wyrażony jest wzorem:

$$W = \frac{x+y}{2}$$



gdzie poszczególne elementy oznaczają:

- **W** – wskaźnik
- **X** to stosunek poniesionych wydatków w ramach danego zadania w 2016 roku do roku poprzedzającego,
- **Y** to stosunek poniesionych wydatków w ramach danego zadania w 2017 roku do roku poprzedzającego.

## 11. Monitoring i ewaluacja Programu

Koordynatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Stargardzkim na lata 2018-2020 jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie. Monitoring i ewaluacja będą odbywały się za pomocą wskaźników oceny efektów realizacji celów operacyjnych wskazanych w dokumencie. Wskaźniki są danymi ilościowymi i jakościowymi, które odnoszą się do konkretnych działań uwzględnionych w Programie. Podstawowym źródłem danych niezbędnych do pomiaru ww. wskaźników będą informacje własne oraz dane pozyskiwane od jednostek zaangażowanych w realizację podejmowanych inicjatyw. Dokument ma charakter otwarty, podlega ewaluacji, co pozwala na jego modyfikację w przypadku istotnych zmian w opisywanym obszarze.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie będzie przedkładał Radzie Powiatu Stargardzkiego roczne sprawozdanie z realizacji Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Stargardzkim na lata 2018-2020, które będzie stanowiło integralną część corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie.

## 12. Zakończenie

Założenia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Stargardzkim na lata 2018-2020 odpowiadają prymarnym założeniom polityki prorodzinnej państwa, która zakłada, iż rodzina jest najważniejszą komórką społeczną odgrywającą nadrzędną rolę w procesie wychowywania dzieci i młodzieży.

Pieczą zastępczą jest działaniem na rzecz wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dokument przewiduje podejmowanie zespołowych działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku, gdy rodzice nie są w stanie wypełniać względem nich swych obowiązków. Program w swych założeniach dąży do zagwarantowania wychowankom przebywającym



w pieczy zastępczej jak najlepszych warunków niezbędnych do ich właściwego funkcjonowania.

Skuteczna realizacja wyznaczonych w dokumencie kierunków działań zależna jest od wielu czynników, takich jak współpraca instytucji publicznych, zaangażowanie organizacji pozarządowych w system wspierania rodziny i pieczy zastępczej, środki finansowe samorządu terytorialnego oraz środki finansowe pozyskiwane z zewnętrznych źródeł.

Dyrektor  
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie  
  
Monika Rygiel



### 13. Wykaz tabel

<b>Tabela 1.</b>	Liczba rodzin przeżywających trudności oraz liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej z terenu powiatu stargardzkiego	10
<b>Tabela 2.</b>	Liczba asystentów rodziny oraz dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny na terenie powiatu stargardzkiego w latach 2015-2017	12
<b>Tabela 3.</b>	Liczba kandydatów oraz liczba osób zakwalifikowanych do sprawowania pieczy zastępczej w latach 2015-2017	13
<b>Tabela 4.</b>	Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu stargardzkiego w latach 2015-2017	13
<b>Tabela 5.</b>	Tabela 5. Liczba dzieci oraz pełnoletnich wychowanków umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu stargardzkiego w latach 2015-2017 z podziałem na wiek wychowanków	14
<b>Tabela 6.</b>	Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu stargardzkiego umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów oraz liczba dzieci pochodzących z innych powiatów umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu stargardzkiego w latach 2015-2017	14
<b>Tabela 7.</b>	Liczba dzieci oraz pełnoletnich wychowanków umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu stargardzkiego w latach 2015-2017 z podziałem na wiek wychowanków	16
<b>Tabela 8.</b>	Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu stargardzkiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów oraz liczba dzieci pochodzących z innych powiatów umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu stargardzkiego w latach 2015-2017	16
<b>Tabela 9.</b>	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie w formie rzeczowej dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej z terenu powiatu stargardzkiego w latach 2015-2017	17
<b>Tabela 10.</b>	Rotacja osób objętych programem „Na Start” w latach 2015-2017	18
<b>Tabela 11.</b>	Symulacja dotycząca przyrostu rodzin zastępczych zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka na terenie powiatu stargardzkiego w latach 2018-2020	25



<b>Tabela 12.</b>	Wydatki poniesione przez powiat stargardzki wydatki na pieczę zastępczą w latach 2015-2017	28
<b>Tabela 13.</b>	Symulacja finansowa dotycząca średniego przyrostu wydatków na realizację zadań w ramach pieczy zastępczej w latach 2018-2020	28